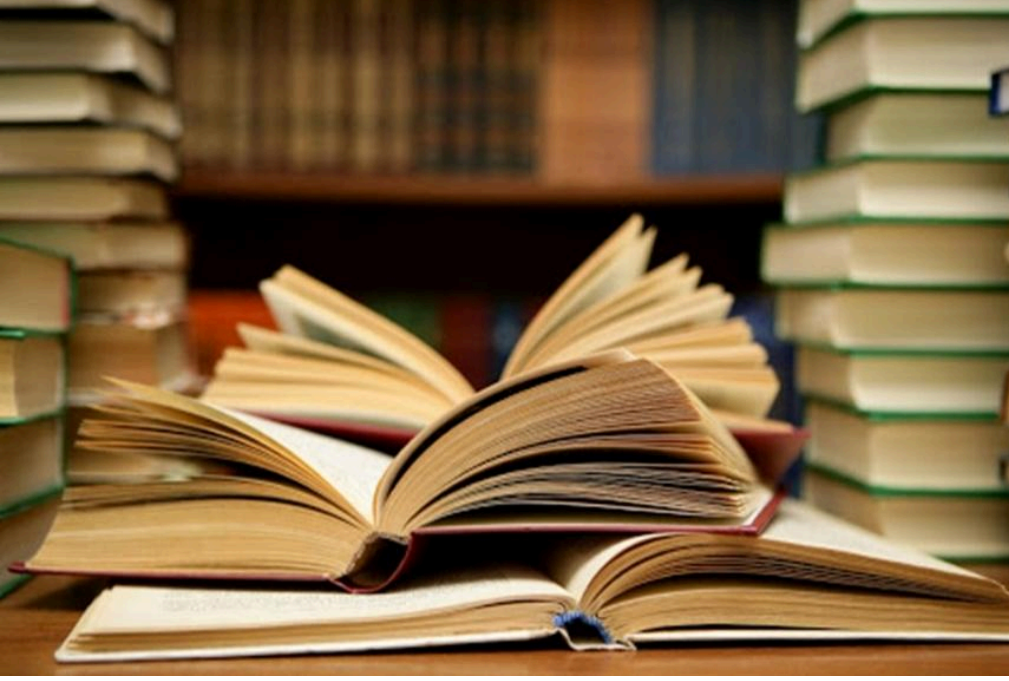

Kitapevi

– GÜLÜM ÇAMLISOY · 04 Haziran 2025

Süslü günahlar üreten bir mekanizma belki de fay eğrisinin kırılmalarında yolunun kesiştiği adına insanlık denen muharebenin de bir izdüşümü.

Nasipte ne varsa ve tevekkül odaklı ömrün de iç açılarında, saklı dirhemler var iken.

Bariz bir yanılığın belki de tıpkı henüz yolun başındayken, son durağa varana kadar birlikte vakit geçireceğimiz insanları hayatımıza dahil etmemiz.

İlk gençlik yıllarımda, haftanın en az üç günü uğradığım o kitapevi ve bu günün de saygın bir işletmesi yine kendi alanında çığır açmış ve peşi sıra kapanan kitapevlerine diklenircesine hala dimdik ayakta ve şubeleri sayesinde katlanarak büyüyen cirosu.

Sahibi kasada otururdu henüz sektörde belli bir yer edinmezden önce ama günümüzün nüfuslu işletmecilerine nazire yaparcasına ne kibirli idi ne terbiye yoksunu bilakis bir müşteriden öteydim onun gözünde tıpkı diğer öğrenciler gibi ve tabiri caizse kendimi onun manevi kızı gibi hissedirdim.

Ne de olsa Anadolu yakasının seçkin bir semtinde ve şimdiki gibi bu denli yoğunluğun da yaşanmadığı bir coğrafya idi o yılların dostane tınısı ve yine paylaşımları semt halkının.

Ne ilginç ki; İstanbul gibi, haritada küçük ölçekli bir şehir ve milyonlara ekmek ve umut olan ta o yıllardan beri hatta kendini tarihte oldukça şaşıla bir sunumla gerek Türkiye'nin göz bebeği bir metropol gerekse neredeyse tüm dünya devletlerinin gözü olduğu.

Eminim ki; her birimiz doğup büyüdüğümüz şehir ile eşleşip serpiliyoruz bazen şehir bize sahip çıkıyor bazense sahip çıkmadığına inanıp köreliyoruz yoksa memleketimizi mi köreltiyoruz?

Doğduğumuz yer ya da doyduğumuz yer ve sanırım onun da ikilem yaşamada etken bir olan bir tanımlama. O...

Yaklaşık aynı jenerasyondaydık ve evet, yaş itibariyle benden büyük olsa da gözlerindeki o kelebek gülümseme ilk aklıma takılan zira saygınlığın ve ciddiyetin ne denli nüfuslu bir tanımlama olduğu mademki ilk öğrendiğim değerdi ve sahip çıkılması değerleri mademki bir ömür kollayacaktım.

Son yıllarda pek yolum düşmüyordu bu geniş ve kapsamlı mağazaya sanırım ilgi alanlarım değişmişti ve ben bir iki kez uzaktan görmüştüm S.yi. hayli çökkün omuzları ve iki dirhem bir çekirdek ve anlam veremediğim şuydu ki; çalışma şartlarına istinaden esnek ve ortak bir giyim tarzı vardı kitapevi çalışanlarının belli ki; ona rastladığım dönem işinden ayrı kalmıştı velakin geçen zaman zarfında onu işinin başında gördüm.

İşi tamamen kitaplarla ilgiliydi ne de olsa tüm gençlik yılları yine bu dükkanın kitapları ve kitap rafları arasında geçmişti.

Onca yıl...sahi, merkezinde işinin ve bıkkınlık arz etmeden, tek itiraz duyulmadan ağzından ki hangi iş mensubu olursa olsun, canla başla çalışmak.

Demek ki; kendimi esefle kınamam gereken ve başarı mekanizmasının da ilk emir kipi: "Sabret, işine yoğunlaş ve asla pes etme."

Seneler evvel başladığın bir işin ucundan tut ki ne hayatın boşa geçsin ne de zamanını harca... Aslında olması gerekene sahip çıkmak ve kenetlenmek bir yandan da hayallerini öldürmek...hayallerine sahip çıkmak mı demeliydim yoksa ya da hayal teknedeki aldığın diğer düş malikleri...

Bir ara sürecekti onun işinden uzak kaldığından şüphe ettiğim ve onunla fazla bir samimiyetim olmadığı için hep sandım ki soramazdım aslında sorsam bile cevap vermezdi yoksa verir miydi ya da tersler miydi benim?

Bunlar aslında onu son görüşümden sonra aklıma takılan üç beş kanca ve ben her ne hikmetse cesaretsizliğimin arkasına sığınıp...aslında elimden ne gelebilirdi ki ya da benim kendime çok mu katkım oluyordu da başka insanlara da çare olacaktım?

Belli ki geç kalınmış bir soru hatta cevabı bile olmayan.

Evlerden irak olmasını dilediğimiz ama kaçınılmaz sona kim yakalanırsa hele ki küçük ve orta ölçekli bir işletme ise-özellikle dükkan tarzında-genelde kilit vurulur iş yerine o gün ve cenazemiz var ibaresiyle kağıt asılır/dı dükkan camına.

Günümüzde pek de alışık olmadığımız ya da tek tük rast geldiğimiz ama söz konusu çok çalışanlı bir işletme ise o şubeye ya da diğer şubelerine kilit vurmamak elbette mümkün gözükmemekte.

Yalnızlığın boyutunu düşünüyorum da ya da kalabalıklar içinde neye göre yalnız olup olmadığımız. İş arkadaşlarımız ki herkes birbiri ile eşit oranda samimiyet geliştirir ya da geliştirmeli gibi bir kıstas insan tabiatına göre değişkenlik gösteren bir özellik ya da bir davranış algısı yine de ortak paydada buluşmak adına çok da zor olmamalı ya da kolay olacak gibilerinden bir tanımlama getirmek ne derece doğru?

Yine de birbirine saygı ve sevgi çerçevesinde davranan herkes yine herkesin kabulü olmalı.

Ya sahne arkası?

Ya iç dünyanın çalkantıları?

Üstelik ben, binlerce müşteriden biri olarak o güne değin bir kez bile bu konuyu objektif açıdan irdeleyip esnek bir sunum getirmeyi düşünmemişken...

Bir ailesi var mıydı S.'nin?

Ya da ne gibi sıkıntıları vardı da bunca sene sonra eski işine geri dönmüştü ya da neden bunca zaman işinden ayrı kalmıştı?

Bir kitaptan yana dertliydim ve bulamadığım gibi bulup bulmamak da pek umurumda değildi demek ki bu kitap vesile olacakmış onunla ilgili son gerçeğe.

Genel bir hüzne denk düşmek aslında yabancı bir sosyal ortamda yaşanan hüzne dâhil olmak belki de mecburen belki de insani yönden hatta tanımasanız bile.

Evet, garip bir havaya rast geldim. Hüzün belki de şaşkınlık belki de göreceli bir sağanak kimine göre ahmakıslatan kimine göre doluya dönüşecek.

İki yeni eleman karşıladı beni ve tam soracaktım ki aradığım kitabı, arka tarafında mağazanın inanılmaz bir alkış sesine tanık oldum üstelik günün ortası üstelik ne bayram ne seyran ve S.yi gördüm omuzlarında iş arkadaşlarının.

İş ortamlarında muhtemel görüntüler lakin biraz alışagelmışin dışında bir enstantane olduğunu yadsıyamam lakin mağaza girişinde cama yapıştırılmış o gazete nüshasına dikkat etmem gerektiğini geç fark ettim.

Bu kısacık süreçte ağlayanlar mı istersiniz kahkahalar atan mı ya da şaşkınlığını gizleyemeyen sayısız müşteri yine benim gibi meraklı bakışlar yönelten birbirine.

Yaşlı bir teyze sonunda avazı çıktığı kadar bağırdı:

"A, ne biçim dükkan burası. Ben torunuma hediye almaya geldim. Bir Allah'ın kulu da sormuyor..."

Bu sefer cevabını yetkili ağızdan duyduk üstelik top yekun şaşkın bakışlarla durumu anlamaya çalışırken. S.kocaman bir gülümseme ile yaklaştı yaşlı mağaza müşterisine.

"Teyzem, aradığın kitabı söyle getirteyim."

"Tamam da...a, neydi adı? Sahi, oğlum ne bu hal? Ben seni kaç yıldır bilirim. Ne o, yoksa piyangodan para mı çıktı? Ne bu böyle, iki dirhem bir çekirdek?"

Bizimki yaka kartını çıkarttı o an ve cebinden çıkardığı broşürü her birimize dağıtmaya başladı.

"Allah gani gani rahmet eylesin. Nur içinde yatsın."

Teyze üzülmüştü ve derken ağlamaya başladı.

"Başın sağ olsun oğlum. Yakının mıydı ölen?"

"Tanımıyorum ki teyzem lakin o, beni tanıyormuş."

"Anlamadım ki."

"Uzun hikaye anlatması uzun sürer lakin sonu iyi biten bir hikaye. Beklerim teyzem."

"Nereye evladım. Mezarlık ziyaretine mi gideceğiz? Olur, gelirim. Hele bir şu hediyemi alayım da torunuma."

Girişteki kızlar yetişti imdada.

"Teyze, o kitap stoklarımızda görünmüyor. Geçen hafta sipariş vermiştik lakin geldiği gün tükendi."

"Peki, ben gideyim o zaman."

"Dur, teyzem. Beklerim benim mağazaya."

Sonra kadın cebine tıktığı broşürü işaret eden S.yi görüp dikkatlice baktı yazılan adrese."

"E, adres burası."

“Ortak oldum artık buraya lakin eski vazifemin başındayım tıpkı diğer arkadaşlarım gibi.”

Sonra döndü bana:

“Siz ne istemiştiniz?”